

EEN NIEUW SOCIAAL MINIMUM

De consequenties van het nieuw sociaal minimum voor de
inwoners en werkgevers in Caribisch Nederland per 1 januari
2024

Caribisch Nederland, 31 oktober 2023

INTRODUCTIE

Op 6 oktober 2023 heeft de Commissie Sociaal Minimum Caribisch Nederland (de Commissie) aan de minister van armoedebeleid, participatie en pensioen, en de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering, het rapport “Een waardig bestaan” aangeboden. Het rapport van de Commissie geeft aan wat er nodig is om iedereen in Caribisch Nederland (Bonaire, St. Eustatius en Saba) de mogelijkheid te bieden een waardig bestaan te hebben. Daarvoor is het volgens de Commissie van belang dat er door de overheid stappen worden gezet op zowel het vlak van het inkomen, met de verhoging van het minimumloon en uitkeringen, als op het vlak van de kosten voor de inwoners van Caribisch Nederland (bijvoorbeeld besparingen op elektra, water en internet).

SYSTEMATIEK

De hoogte van het wettelijk minimumloon wordt één keer per jaar, op 1 januari, vastgesteld door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit loon wordt betaald door werkgevers in Caribisch Nederland. De belastingvrije som (het deel van het belastbare inkomen dat niet belast wordt in de loonbelasting en inkomstenbelasting) is de afgelopen jaren, met uitzondering van 2022, ook ieder jaar gestegen. Stijgt het

wettelijk minimumloon tot boven de belastingvrije som, dan gaat een deel van de stijging van het nieuwe wettelijk minimumloon naar de Belastingdienst en stijgt het besteedbaar inkomen van de burgers die rond het wettelijk minimumloon verdienen heel veel minder. Tezamen met de stijging van het wettelijk minimumloon wordt daarom vaak ook de belastingvrije som jaarlijks aangepast.

Een ander belangrijk bedrag voor werkgevers en werknemers is het maximum dagloon uit de Wet ziekteverzekering BES en Wet ongevallenverzekering BES. Ook dat bedrag kan de Minister jaarlijks corrigeren.

De afgelopen jaren is het wettelijk minimumloon tezamen met de verschillende uitkeringen/toeslagen binnen Caribisch Nederland steeds verder gestegen. Toch concludeert de Commissie dat dit de armoede op de eilanden weinig heeft beïnvloed, mede omdat de kosten van levensonderhoud op de eilanden ook flink zijn gestegen.

DE SITUATIE IN 2023

Het leven in Caribisch Nederland is namelijk duur, zo concludeert de Commissie. Voor een deel verklaren zij dit door de geografische ligging van de eilanden, de extreme kleinschaligheid en het lokale

klimaat. Deze factoren zorgen ervoor dat er een beperkt aanbod is van lokale voedselproductie, winkels en diensten. De Commissie vraagt voornamelijk aandacht voor de kostenposten wonen, vervoer (op en tussen de eilanden), energie/drinkwater/telecom, voeding en kinderopvang.

Maandelijks bedragen Bonaire 2023

Wettelijk minimumloon	: US\$ 1.236
AOV-uitkering	: US\$ 1.047
Onderstand (per 2 weken)	: US\$ 216
AWW	: US\$ 476
Kinderbijslag	: US\$ 131

Maandelijks bedragen Statia 2023

Wettelijk minimumloon	: US\$ 1.446
AOV-uitkering	: US\$ 1.113
Onderstand (per 2 weken)	: US\$ 254
AWW	: US\$ 509
Kinderbijslag	: US\$ 128

Maandelijks bedragen Saba 2023

Wettelijk minimumloon	: US\$ 1.434
AOV-uitkering	: US\$ 1.175
Onderstand (per 2 weken)	: US\$ 252
AWW	: US\$ 542
Kinderbijslag	: US\$ 129

Op 1 januari 2024 gaat in Caribisch Nederland het wettelijk minimumloon omhoog, gevolgd door een verdere verhoging op 1 juli 2024. In haar rapport concludeert de Commissie dat het aan te bevelen is om in een tijdspad van vijf (5) jaar nader onderzoek te doen naar een verdere verhoging van het sociaal minimum voor de eilanden, maar dat nadere onderzoek laat onverlet dat er op de korte termijn wel alvast maatregelen genomen moeten worden.

Bonaire 1 januari 2024

Minimumloon	: US\$ 1.570
Minimumuitkeringen (onderstand voor een alleenstaande die zelfstandig woont, AOV, AWW)	: US\$ 1.335

Statia 1 januari 2024

Minimumloon	: US\$ 1.555
Minimumuitkeringen (onderstand voor een alleenstaande die zelfstandig woont, AOV, AWW)	: US\$ 1.322

Saba 1 januari 2024

Minimumloon	: US\$ 1.654
Minimumuitkeringen (onderstand voor een alleenstaande die zelfstandig woont, AOV, AWW)	: US\$ 1.406

WML – 1 JULI 2024

Op 1 juli 2024 gaat het wettelijk minimumloon verder omhoog op alle drie de eilanden. Daarmee voert de regering een trapsgewijze verhoging van het wettelijk minimumloon in, waarbij (voor het eerst) de bedragen voor alle drie de eilanden gelijk zullen zijn. Nu de uitkeringen direct gekoppeld zijn aan het wettelijk minimumloon (0:85 : 1), stijgen ook deze per 1 juli 2024 verder mee.

Bonaire 1 juli 2024

Minimumloon : US\$ 1.750

Minimumuitkeringen : US\$ 1.488
(onderstand voor een
alleenstaande die zelfstandig
woont, AOV, AWW)

Statia 1 juli 2024

Minimumloon : US\$ 1.750

Minimumuitkeringen : US\$ 1.488
(onderstand voor een
alleenstaande die zelfstandig
woont, AOV, AWW)

Saba 1 juli 2024

Minimumloon : US\$ 1.750

Minimumuitkeringen : US\$ 1.488
(onderstand voor een
alleenstaande die zelfstandig
woont, AOV, AWW)

GEVOLGEN WIJZIGINGEN WML

De Wet minimumlonen BES vormt een uitzondering op de hoofdregel dat werknemer en werkgever vrij zijn in het bepalen van de hoogte van het loon. De wet bepaalt welk minimumloon de werkgever in ieder geval aan zijn werknemer moet betalen, van dit bedrag kan de werkgever niet eenzijdig afwijken. Wel bestaat er in artikel 11 van de Wet minimumlonen BES een optie voor de werkgever, of een organisatie van werkgevers, om de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te verzoeken het minimumloon op een lager bedrag (max. 25% lager) te plaatsen voor hen. Dit enkel en indien er naar het oordeel van de Minister sprake is van een bedreiging van het voortbestaan van de onderneming, dan wel die tak van bedrijf of beroep, door (de wijziging van) het minimumloon.

Het minimumloon zoals hierboven weergegeven gegeven geldt overigens voor werknemers van 21 jaar en ouder. Voor de leeftijden daaronder wordt het minimumloon bij besluit aangepast.

% minimumloon per leeftijd

16- en 17-jarigen	: 65%
18-jarigen	: 75%
19-jarigen	: 85%
20-jarigen	: 90%

Het minimum-uurloon wordt normaliter berekend door het minimum-maandloon te delen door het aantal gewerkte uren per week en dat vervolgens weer te delen door 4,33. Dat zou betekenen – voor zover aan de berekeningssystematiek niks gewijzigd wordt - dat voor alle drie de eilanden het minimum-uurloon van een 21-jarige per 1 juli 2024 circa US\$ 10,10 komt te bedragen. Dit is dan voor 16- en 17-jarigen US\$ 6,57; voor 18-jarigen US\$ 7,58; voor 19-jarigen US\$ 8,59 en voor 20-jarigen US\$ 9,09.

LASTENVERLAGING

Het verhogen van het wettelijk minimumloon in Caribisch Nederland betekent ook een lastenverzwaring voor werkgevers die (relatief veel) laagbetaalde werknemers in dienst hebben. In reactie daarop heeft de Minister enkele lastenverlagende maatregelen aangekondigd ter compensatie van de lastenverzwaring. Deze verlaging houdt, onder meer, in dat de werkgeverspremie werknemersverzekeringen met ingang van 1 januari 2024 wordt verlaagd van 13,4% naar 11,9% voor alle loonschalen. Op 1 januari 2025 volgt een verdere verlaging naar 10,3%. Door in zijn algemeenheid de werkgeverspremies werknemersverzekeringen aan te passen, en niet

bijvoorbeeld loonkostensubsidie op lagere lonen te verstrekken, profiteren ook de werkgevers die geen gebruik maken van werknemers op het niveau van het minimumloon.

Daarnaast is op 25 oktober 2023 ook de motie Grinwis-Ceder-Van Weyenberg inzake een amendement op het Belastingplan BES eilanden 2024 aangenomen. Deze motie regelt dat de belastingvrije som wordt gekoppeld aan het niveau van het wettelijk minimumloon, zodat in ieder geval over betalingen ter hoogte van het minimumloon of minder geen inkomstenbelasting of loonbelasting verschuldigd zal zijn. In 2023 is de belastingvrije som per jaar US\$ 17.353, welke aanpassing al was doorgevoerd om de belastingvrije som gelijk te stellen aan het hoogste wettelijk minimumloon (van St. Eustatius).

Dit bedrag zal aldus moeten worden aangepast naar US\$ 20.424, zijnde het uiteindelijke wettelijke minimumloon per 1 juli 2024. Ook hierbij geldt dat alle werknemers (en dus niet alleen de werknemers met lagere lonen) profiteren van de wijziging.

VERGELIJKING BINNEN HET KONINKRIJK

Een verhoging van het wettelijk minimumloon met honderden dollars ging niet zonder slag en stoot. Zo zijn er ook werkgevers die vrezen voor hun concurrentiepositie ten opzichte van bedrijven op de andere eilanden, indien zij de hogere kosten in hun prijzen moeten verwerken. Of die vrees terecht is, is mede afhankelijk van het (verdere) flankerend beleid van de overheid waarin zij proberen de lasten voor de werkgevers te verlagen middels aanpassingen in de belastingen. Daarbij ligt het minimumloon in Caribisch Nederland al langer hoger dan dat van de andere eilanden binnen het Koninkrijk. Deze verhoging maakt dit dus niet anders, wel wordt het verschil met de rest van de (zuster)eilanden verder vergroot.

Aruba – minimumloon 2023

Minimumloon (industrie : AWG 1.893,40
bouw en nijverheid : +/- US\$ 1.063,70
vanaf 18 jaar en ouder)

Curaçao – minimumloon 2023

Minimumloon : ANG 1.853,24
vanaf 21 jaar en ouder) +/- US\$ 1.041,15

St. Maarten – minimumloon 2023

Minimumloon : ANG 1.724,67
vanaf 21 jaar en ouder) +/- US\$ 968,92

Nederland – minimumloon 2023

Minimumloon : EUR 1.995,-
vanaf 21 jaar en ouder) +/- US\$ 2.115,-

VOORLOPIGE PLANNEN

Voor de goede orde merken wij op dat het bovenstaande voornamelijk voorlopige plannen zijn, waarbij het een en ander nog geformaliseerd dient te worden in (aanpassingen op) wetten en besluiten. Mochten er aanpassingen of aanvullende maatregelen volgen, dan houden wij u graag op de hoogte.

HBN LAW & TAX

HBN Law & Tax is de grootste juridische dienstverlener van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het kantoor biedt bovendien zowel juridische als fiscale diensten aan.

Mocht u naar aanleiding van dit artikel verdere vragen hebben, dan kunt u direct contact opnemen met de auteurs:

Lucas Drissen

Advocaat,
Lucas.drissen@hbnlawtax.com
+599 796 6942
+599 717 6944

Jorik Julsing

Fiscalist,
Jorik.julsing@hbnlawtax.com
+297 594 2667
+599 717 6944